

Fundusze Europejskie

dla Rozwoju Społecznego

Zrównoważony Kampus SGGW – - kształcenie na rzecz branż kluczowych

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

Priorytet 1 Umiejętności

Działanie 01.05 Umiejętności w szkolnictwie wyższym

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

PROPEDEUTYKA ZOOTECHNICZNA

BYDŁO

Zdjęcia: Internet

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

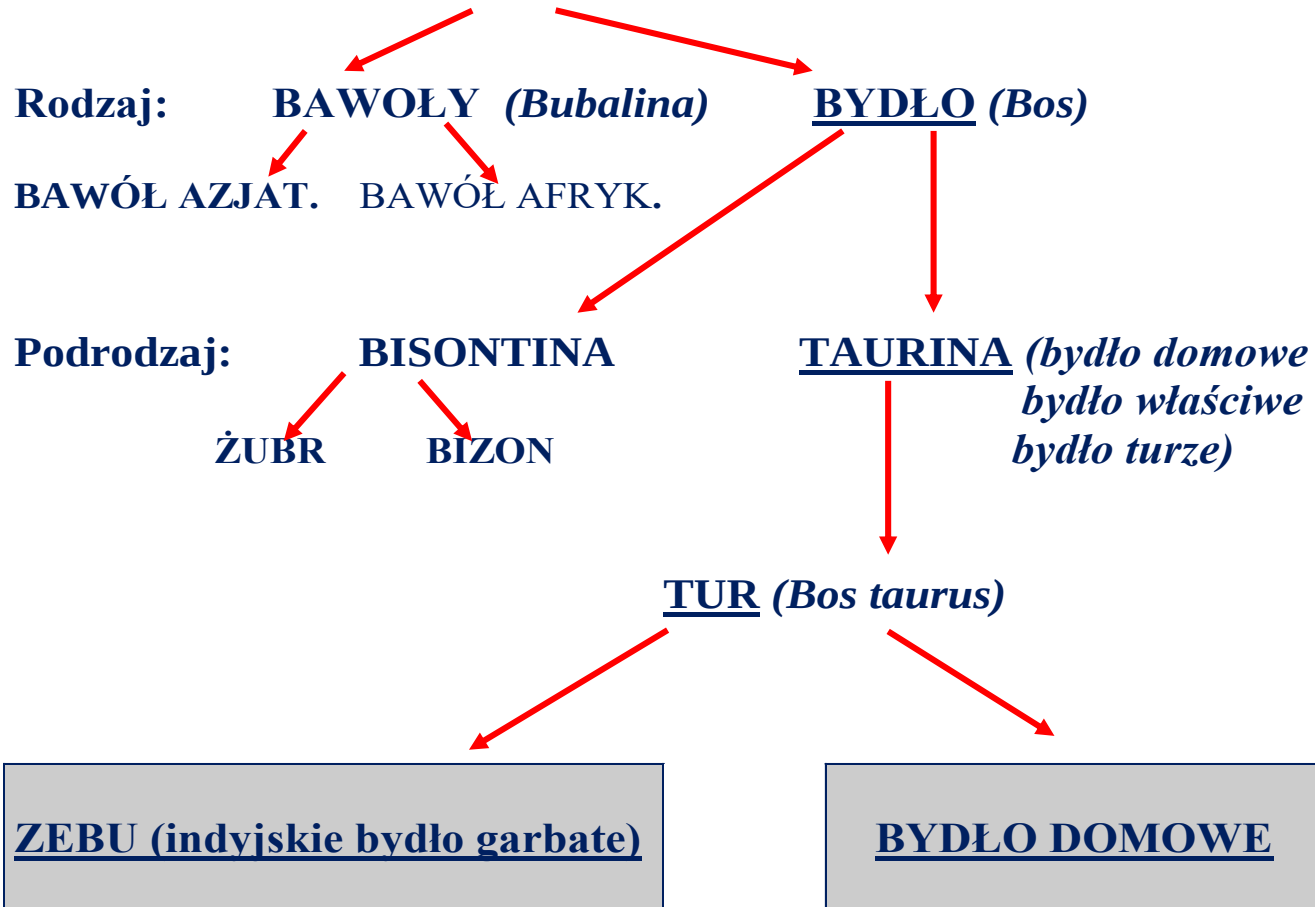
Dofinansowane przez
Unię Europejską

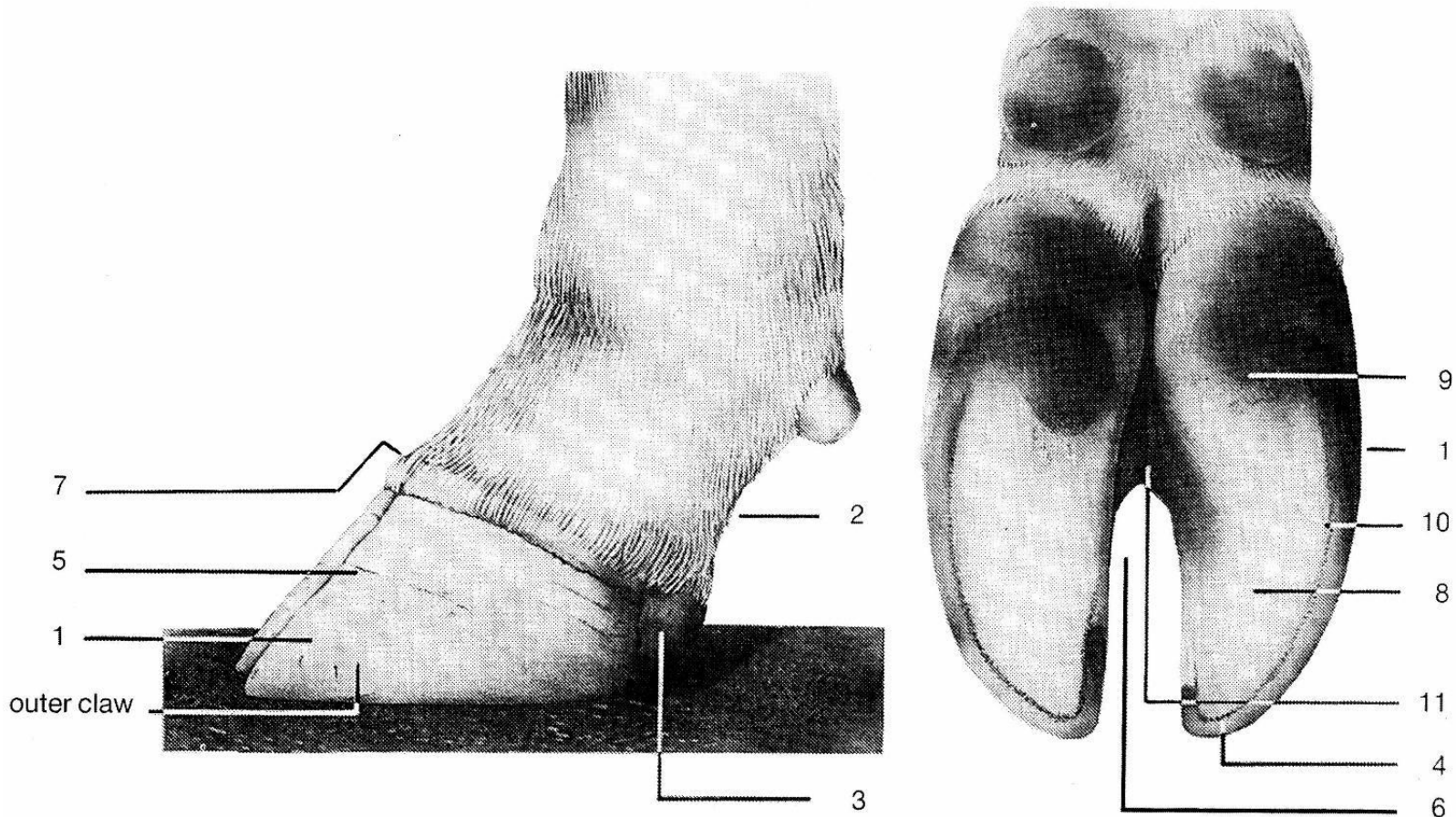
SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Systematyka gatunku bydło domowe

Rząd: PARZYSTOKOPYTNE (*Artiodactyla*)
Podrząd: PRZEŻUWACZE (*Ruminantia*)
Rodzina: PUSTOROGIE (*Cavivornia*)
Podrodzina: BYDŁOWATE (*Bovidae*)

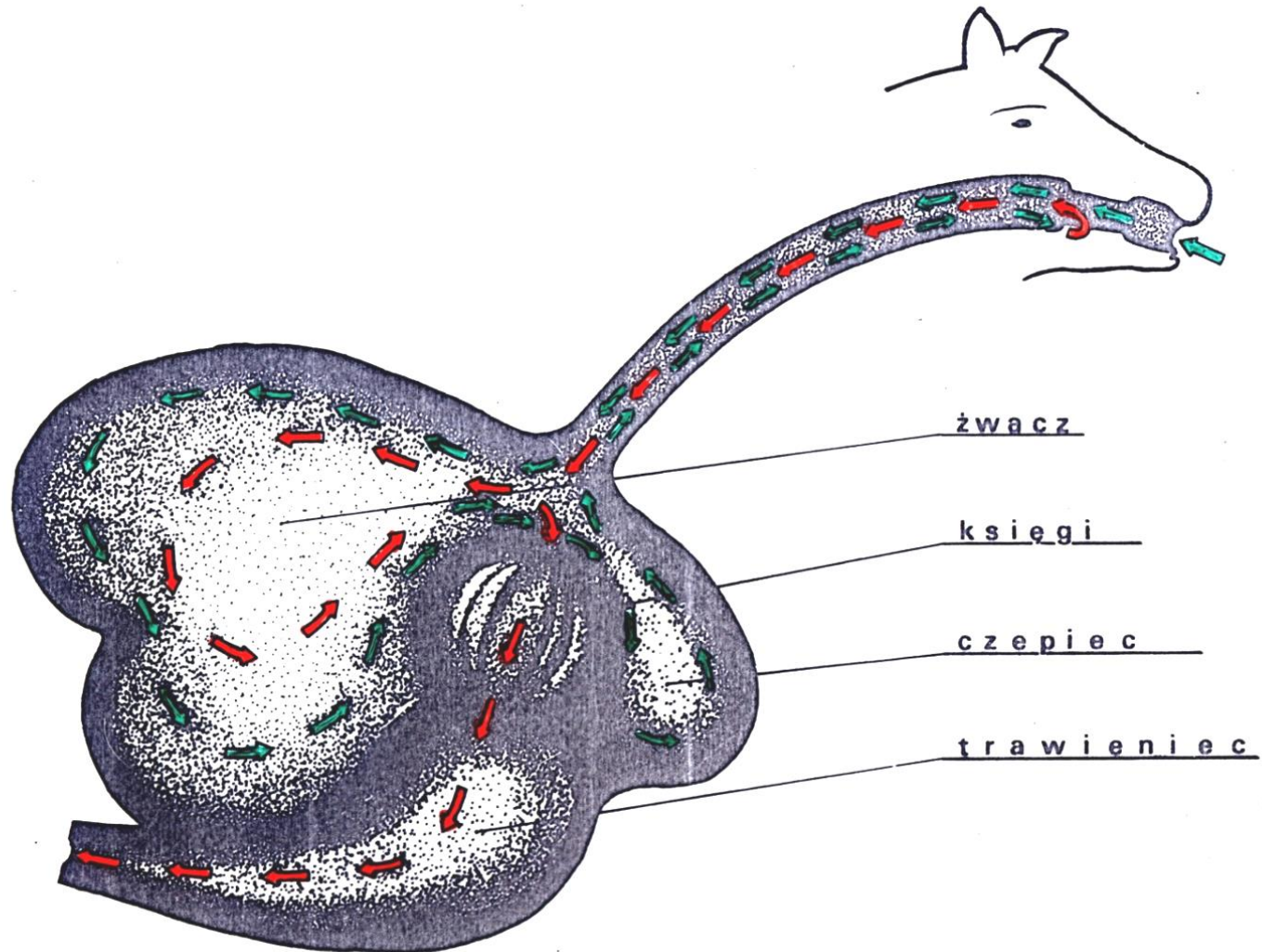
Rząd: PARZYSTOKOPYTNE

Przyrost rogu do 5 mm/miesiąc;
Ścieranie zależy od podłoża: ściółka - wolne, mokry beton – szybkie;

Podrząd: PRZEŻUWACZE

CYRKULACJA PASZY W ŻOŁĄDKU PRZEŻUWACZA

Rodzaj: **BYDŁO**

Podrodzaj: **BISONTIN**

Gatunek: **ŻUBR**

Mieszańce międzygatunkowe
z bydłem (bastardy) to
żubronie

Rodzaj: **BYDŁO**

Podrodzaj: **BISONTIN**

Gatunek: **BIZON**

Mieszańce z bydłem
rasy:

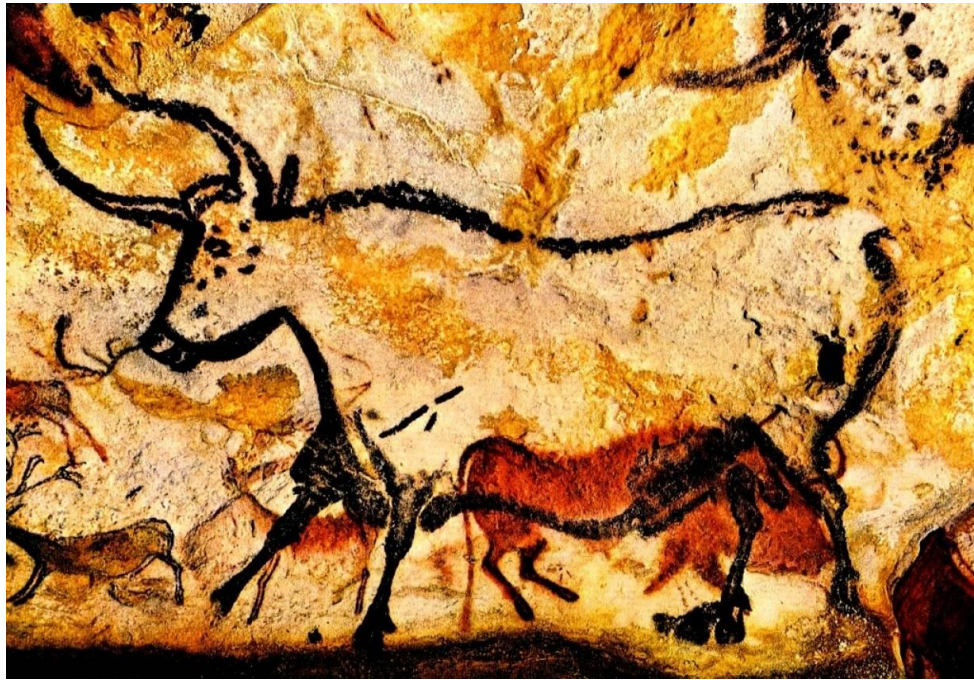
Catallo beefalo (3/8 genów
bizona)

Rodzaj: **BYDŁO**

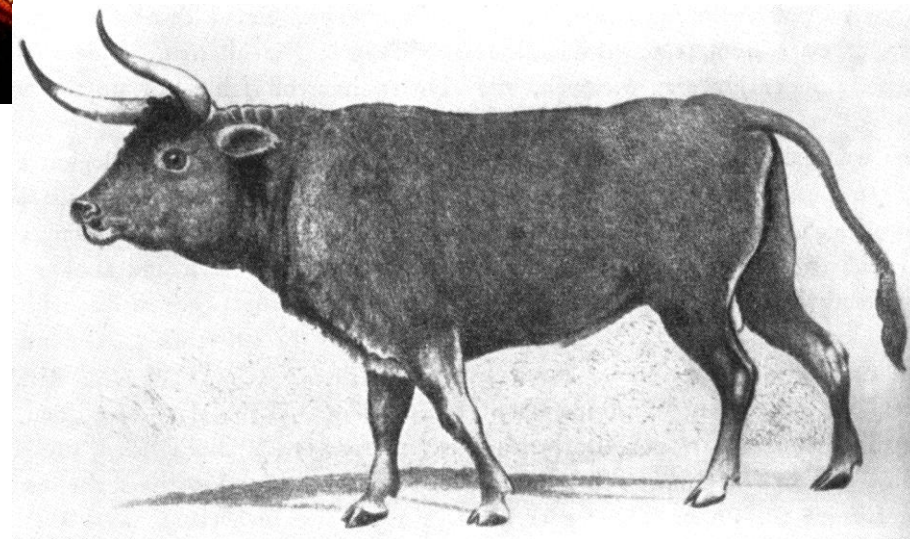
Podrodzaj: **TAURINA** (bydło domowe)

Gatunek: **TUR** (*BOS TAURUS*)

Pojawił się w pleistocenie
(ok. milion lat temu)

Buhaj: 175-185 cm w kłębie
(do 200 cm),
masa ciała do 800-1000kg,
rogi do 50-80 cm;

Rodzaj: **BYDŁO**

Podrodzaj: **TAURINA** (bydło domowe)

Gatunek: **TUR** (*BOS TAURUS*)

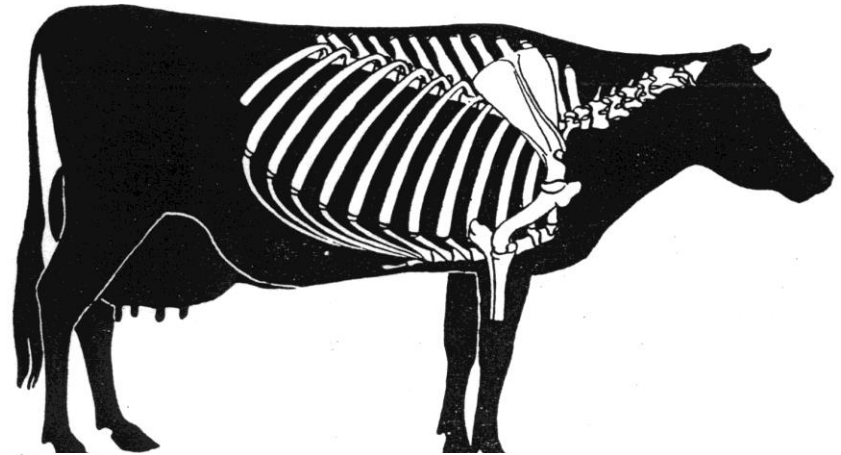
♀ **1627**

♂ **1620**

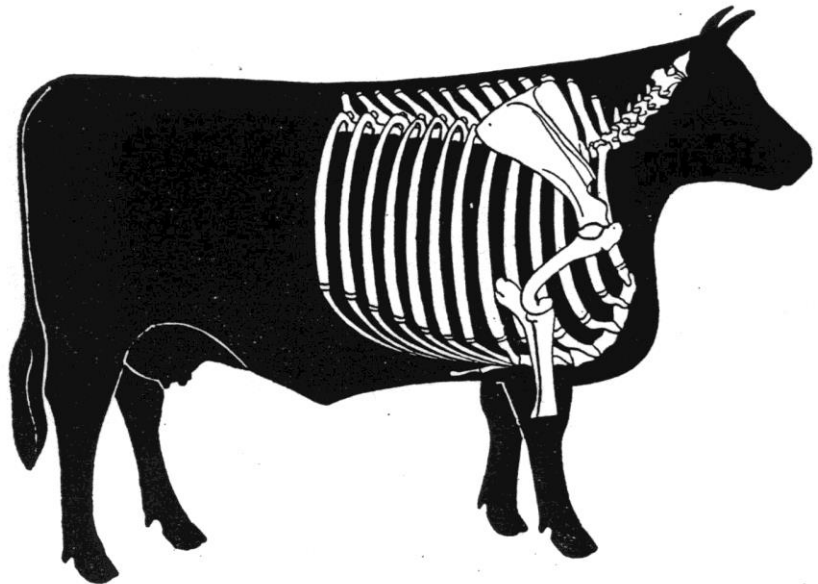

TYPY UŻYTKOWE BYDŁA

mleczny

kombinowany

mięsny

TYPY UŻYTKOWE

Typ mleczny

rasa HOLSZTYŃSKO-FRYZYJSKA

Typ mięsny

rasa LIMOUSINE

TYPY UŻYTKOWE - TYP KOMBINOWANY

Rasa SIMENTAL

RASY MLECZNE I MIĘSNO - MLECZNE występujące w Polsce:

- Polska Holsztyńsko-fryzyjska
 - Polska Czarno-biała
 - Polska Czerwono-biała
- Polska Czerwona (Pc)
- Jersey
- Simental
- Montbeliarde
- Białogrzbieta
- Brown Swiss (Bydło Brunatne)
- Szwedzka Czerwona
- Norweska Czerwona

HOLSTEIN

(holsztyńsko-fryzyjska, hf)

kraj pochodzenia: **USA**,
29% światowej populacji krów
mlecznych (65,5 mln szt.)

krowa: wysokość ok. 140 cm,
masa ciała 650 kg
wydajność mleka za laktację: 8-
10 tys. kg

buhaj: wysokość ok. 160 cm,
masa ciała 1000-1300 kg

SIMENTAL

Kraj pochodzenia:

Szwajcaria

Wyhodowane w dolinach rzek
Simme i Saane w
średniowieczu

Krowa: wysokość 135 cm,
masa ciała 650 kg,
wydajność mleczna 5,5-6 tys.
kg, 4,2% tł., 3,4% białka

RASY MIĘSNE

Najważniejsze rasy mięsne zostały wyhodowane w następujących krajach:

WIELKA BRYTANIA

FRANCJA

WŁOCHY

USA

Rasy bydła mięsnego i kraj pochodzenia

Hereford

Aberdeen Angus (Angus)

Shorthorn

Charolaise

Limousine

Blonde D'aquitaine

Salers

Piemontese

Chianina

Marchigiana

Simental (Mięsny)

Belgijska Biało-błękitna

Highland (Szkockie Bydło Górskie)

CHAROLAISE

(czyt. szarole)

Kraj pochodzenia: **Francja**

Krowa - ok. 800 kg m.c.

Buhaj - ok. 1 200 kg m.c.

Umaszczenie jednolite białe,
biało - kremowe, śluzawica
jasno różowa, racice i rogi
woskowo białe

LIMOUSINE (czyt. limuzę)

Kraj pochodzenia:

Francja

Krowa - ok. 650 kg m.c.

Buhaj - ok. 1000 kg m.c.

Umaszczenie jednolite czerwone,
czasami przechodzące w płowe,
charakterystyczne rozjaśnienia wokół
oczu i śluzawicy

BBB (belgijska biało błękitna)

Kraj pochodzenia:

Belgia

krowa - ok. 650 – 900 kg m.c.

buhaj - ok. 1 100 – 1 500 kg m.c.

Hipertrofia mięśni

Umaszczenie: ciemne plamy na białym tle, rzadziej jednolicie błękitne z białym pasem przez łopatki

HEREFORD

Kraj pochodzenia:

Wielka Brytania

Krowa - ok. 600 kg m.c.

Buhaj - ok. 900 kg m.c.

Umaszczenie od czerwonego do brunatnego z białą głową, podgardlem, mostkiem, podbrzuszem i kiścią ogona

HIGHLAND (czyt. hailand)

Kraj pochodzenia:
północno zachodnia **Szkocja**
krowa – ok. 400 – 450 kg m.c.
buhaj – ok. 600 kg m.c.

Umaszczenie: najczęściej jednolicie
czerwone, rzadziej czarne

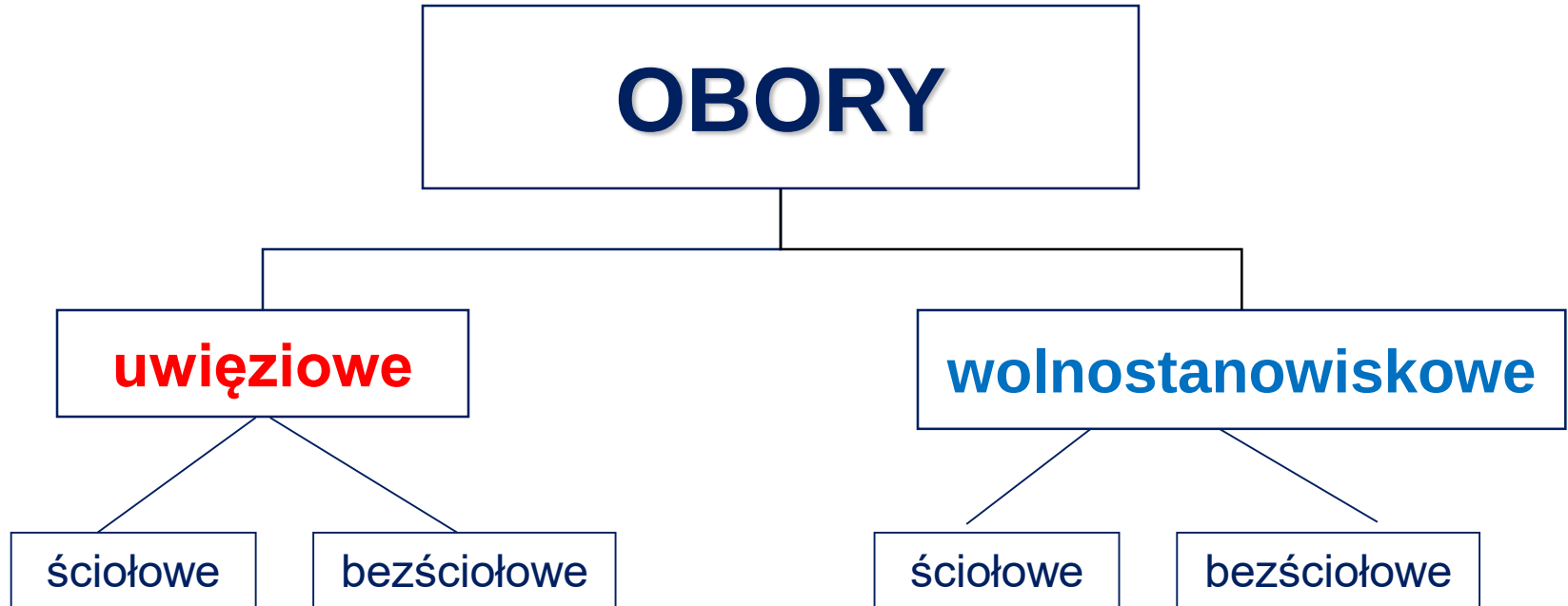
SYSTEMY UTRZYMANIA BYDŁA MLECZNEGO

Pastwisko

TYPY OBÓR

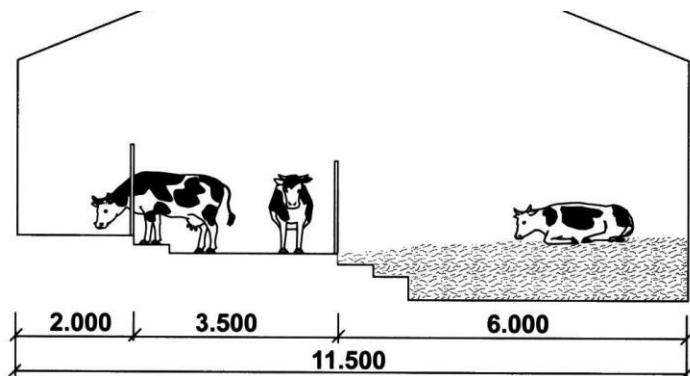
Obora **uwięziowa** płytka ściółowa

Typy obór wolnostanowiskowych

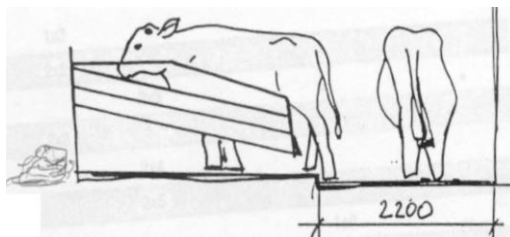
OBORY WOLNOSTANOWISKOWE

głębokie

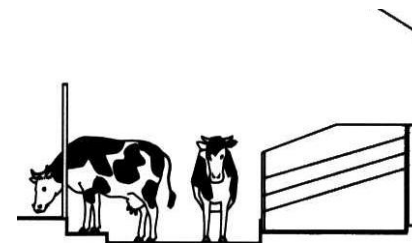

płytkie

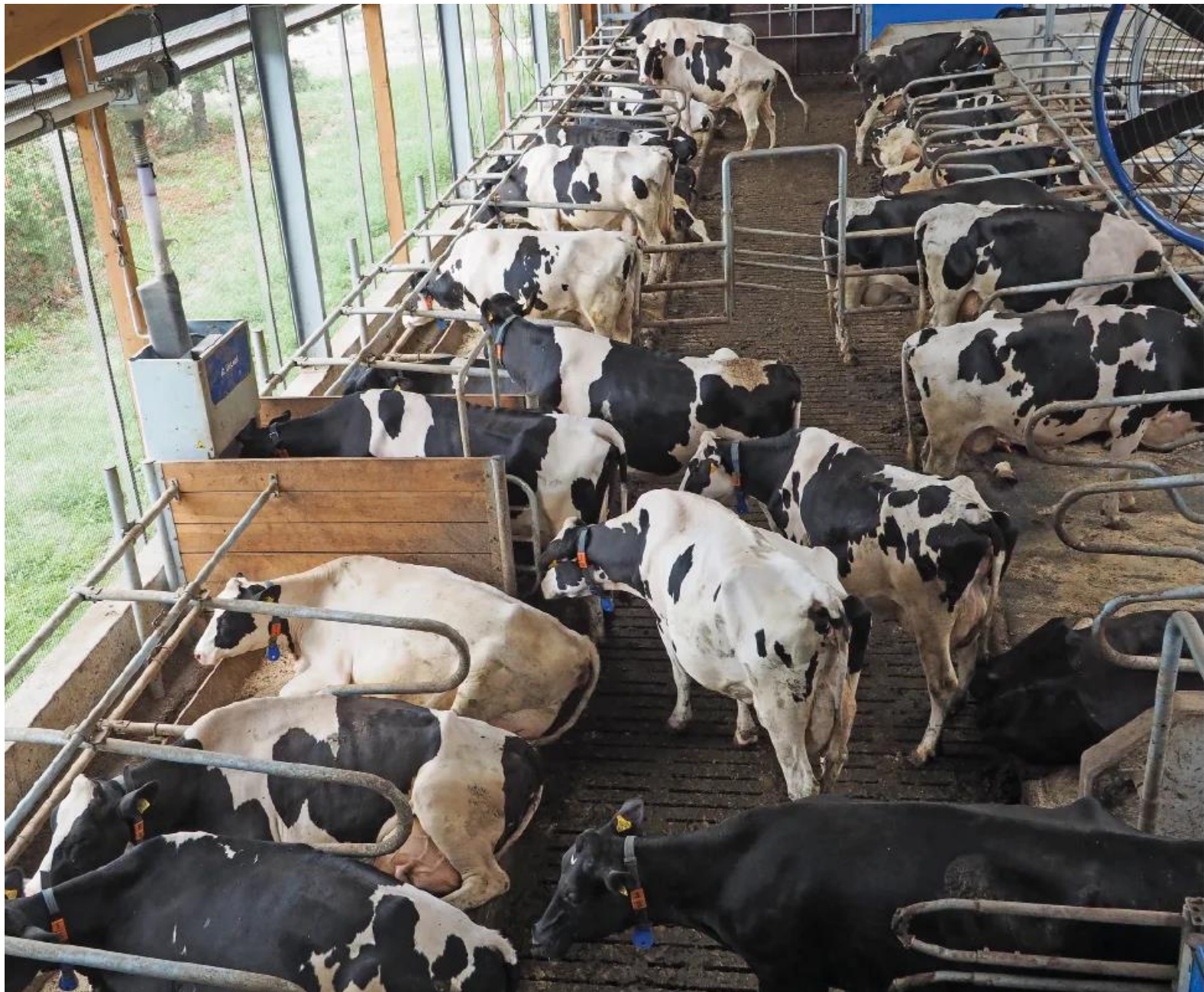
Kombi boksowe

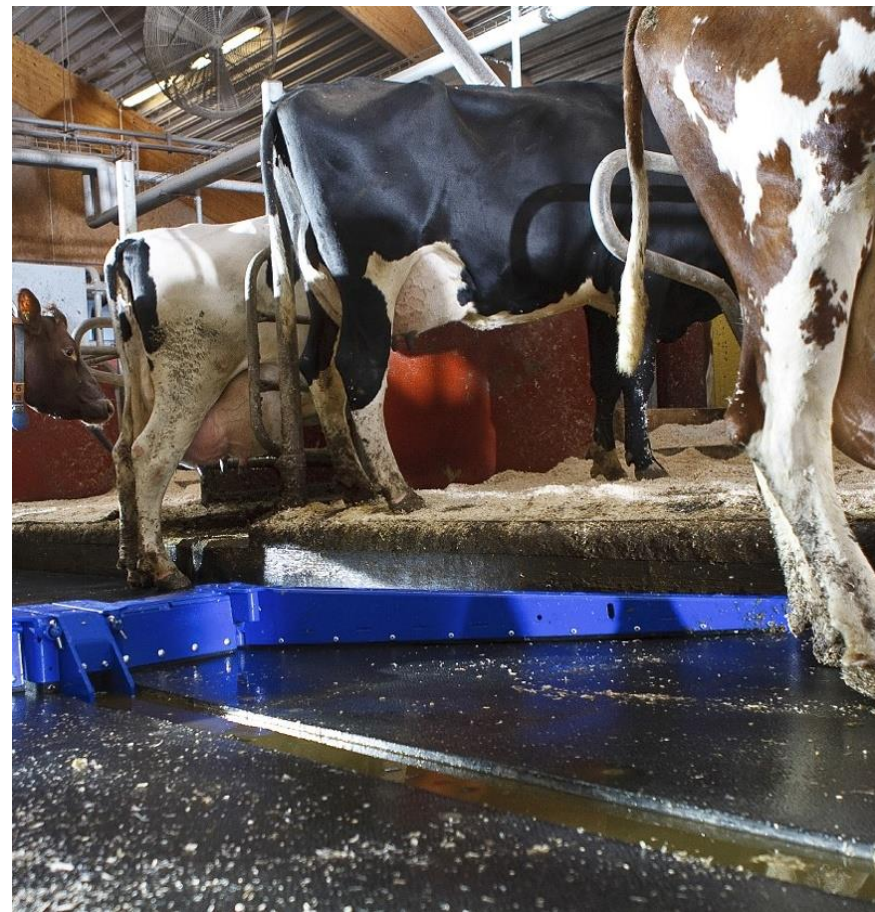
boksowe

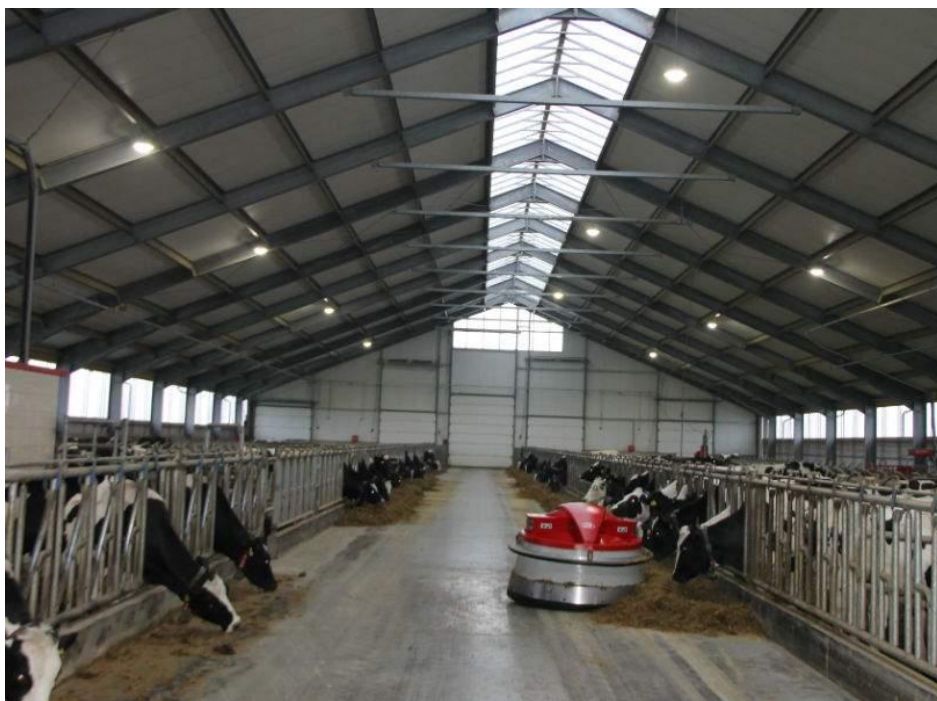
Obora wolnostanowiskowa - płytka

Zgarniak obornika

Robot Lely Juno służy do podgarniania paszy

Dobrostan krów - czochradła

Obora wolnostanowiskowa - głęboka

STACJA PASZOWA

transponder

DOJARNIA „RYBIA OŚĆ”

DOJARNIE KARUZELOWE

DOJARNIA KARUZELOWA

ROBOTY DO DOJU

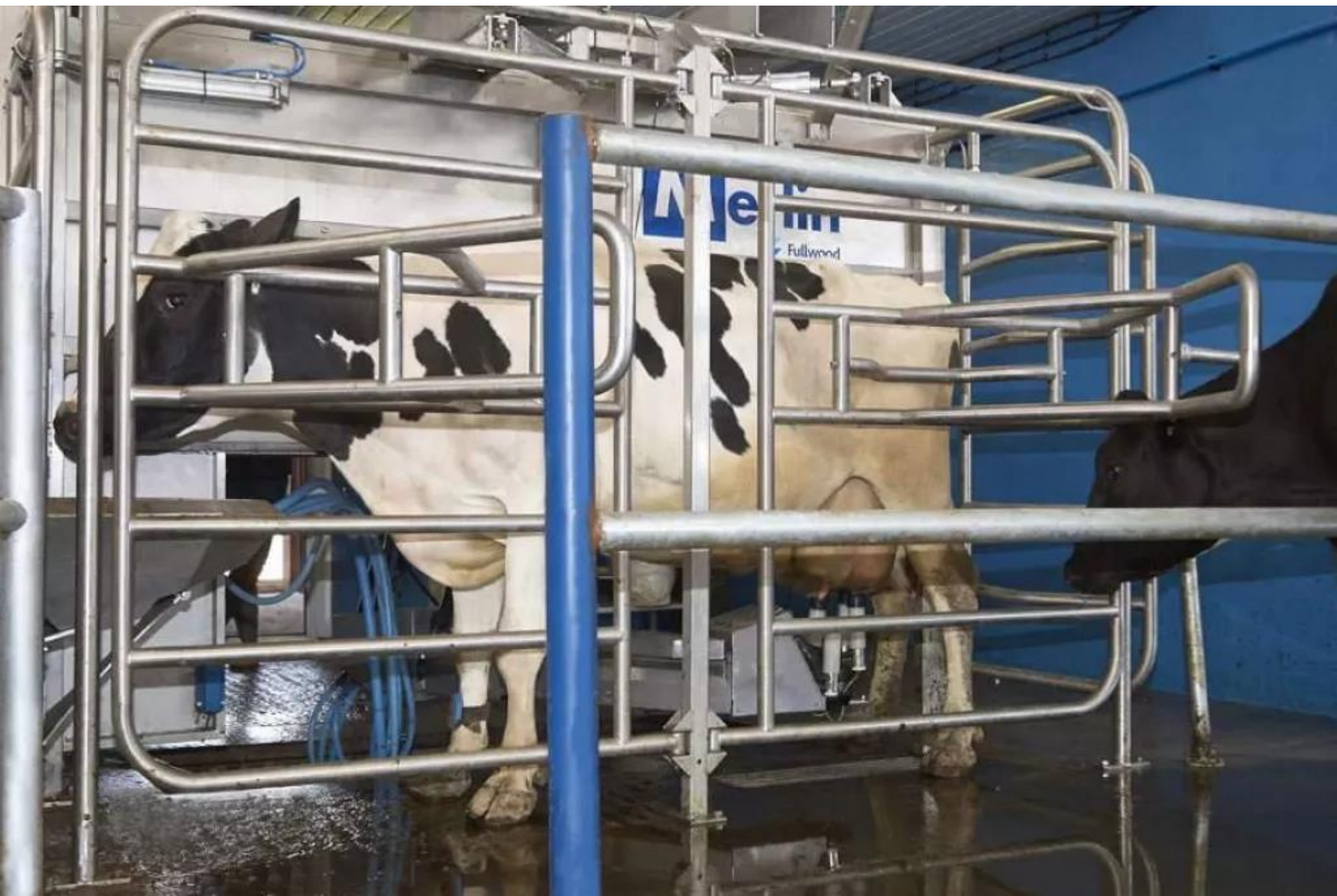
krowy zazwyczaj są dojone 3-4 razy
dziennie

ROBOTY DO DOJU

ROBOTY DO DOJU

Autor utworu:

Martyna Batorska

CC BY 4.0

Materiał jest udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa CC BY 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>

Materiał opracowany w związku z realizacją projektu „Zrównoważony Kampus SGGW - kształcenie na rzecz branż kluczowych ” nr FERS.01.05-IP.08-0067/23

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO